Sokół na Śląsku
Czołem

Czasopismo dla członków Związku Sokołów Polskich Dzielnicy Śląskiej

Wychodzi co miesiąc — Numer niniejszy kosztuje 20 groszy — Konto czekowe: P. K. O. Katowice 301550 — Telefon numer 61
Sekretarjat dzielnicowy, Redakcja i Administracja mieszczą się w Katowicach ul. Ks. Damrotha 8, parter prawa

Rok XI *** Katowice, Marzec 1932 roku *** Numer 3

DZIAŁ URZĘDOWY

Od Redakcji.

Większość Gniazd nie zapłaciła dotąd abonamentu za III i IV kwartał 1931 r., zaś za I kwartał 1932 r. zapłaciło abonament ledwie kilka Gniazd.

Nic też zatem dziwnego, że Przewodnictwo znajduje się w trudnem położeniu, gdyż nie może się wywiązać z swych zobowiązań połączonych z wydawaniem organu.

Druhowie Skarbnicy! Nie utrudniajcie Przewodnictwu pracy, wpłaćcie natychmiast zaległości, a bieżący abonament opłacajcie regularnie i punktualnie. Opłatę uiszczać na P. K. O. Nr. 301.550 z dopiskiem „organ“.

Od przyszłego numeru organu ogłaszać będziemy te Gniazda, które przez swą opieszałość zalegają z przedpłatą. Osobną rubrykę utworzymy dla tych Gniazd, które płacą prenumeratę akuratnie.

KOMUNIKATY PRZEWODNICTWA DZIELNICY.

Komunikat. Związku.

W odpowiedzi na wysłaną depeszę do jego eminencji ks. kardynała Pacelli,, sekretarza stanu jego świętobliwości, prezes związku za pośrednictwem nuncjatury apostolskiej w Warszawie, otrzymał radjogram następującej treści:

Warszawa 15-2-32. Cittadelvaticano 9 25 15 16 godz.: 19 25.

„Jego świętobliwość w swem ojcowskiem uczuciu ujęty powinszowaniami związku sokolego z okazji dziesięcioletniej rocznicy swojej koronacji dziekuję z serca błogosławiąc prezesa i członków związku.“

Redakcja: „Sokół na Śląsku“, Katowice.

(—) „Kardynał Pacelli“.

Za zgodność: podpis nieczytelne.

4. Zarząd Dzielnicy.

Posiedzenie Zarządu Dzielnicy odbędzie się dnia 4-go kwietnia br. o godz. 10-tej rano w Katowicach w Sekretarjacie Dzielnicy.

Szczegółowy program rozesłany zostanie członkom zarządu.

5. Koncert chóru Sokoła czeskiego.

W dniu 10 marca br. odbędzie się w Teatrze Polskim w Katowicach koncert chóru Sokoła czeskiego z Morawskiej Ostrawy, który urządza tourné po całej Polsce. — Na koncert ten zaprasza się Sokolstwo naszej Dzielnicy. Bliższe szczegóły ogłoszone zostaną afiszami i w prasie codziennej.

6. Skreślenia składek.

Na posiedzeniu w dniu 3-m lutego br. Przewodnictwo Dzielnicy skreśliło wszystkie zaległe składki do końca roku 1930 Gniazdom Okręgu V, Lubliniec w kwocie 23,75 zł, Lisów w kwocie 38,50 zł i Koszęcin w kwocie 33,75 zł.

Na posiedzeniu dnia 13-go lutego br. skreśliło Przewodnictwo Dzielnicy wszystkie do końca 1930 r. zaległe składki dzielnicowe Gniazdu Radoszów (Okr. III) w kwocie 36,20 zł, zaś Gniazdu Bielszowice (Okr. XIII) skreśliło połowę zaległości z tytułu składek, tj. kwotę 26,— zł.

KOMUNIKATY NACZELNICTWA DZIELNICY.

3. Zlot w Pradze.

Według komunikatu Naczelnictwa Związku wyjazd do Pragi nastąpi 1-go lipca br. Zbiórka Sokolstwa w Zebrzydowicach (stacja graniczna). Powrót z Pragi dnia 6-go lipca br. wieczorem.

Wyjazd do Pragi tylko w strojach uroczystych. Zabieranie cywilnych ubrań jest zakazane.

Przypuszczalne koszta podróży, paszportu, utrzymania przez pięć dni, oraz odznak zlotowy i kwatera wspólna 110—120 złotych.

Zawodnicy, bez wyjątku, do jakich zawodów stawać będą, muszą obowiązkowo stanąć do ćwiczeń wolnych zlotowych polskich.

Wszyscy wyjeżdżający na zlot muszą obowiązkowo brać udział w pochodzie.

Wykaz Gniazd, które zapłaciły prenumeratę z góry.

1.	Sokół	I. Katowice	za 141	egz.	I. kwart. br.
2.	„	I. Król. Huta	„ 200	„	płaci mies.
3.	„	Radzionków	„ 40	„	I. kwart. br.
4.	„	Giszowiec	„ 6	„	I. półrocze br.
5.	„	Tychy	„ 7	„	I. kwart. br.
6.	„	Lipiny	„ 20	„	cały rok 1932.
7.	Okręg	XIII	„ 2	„	cały rok 1932.

Zamówili i zapłacili I-szy kwartał br. na poczcie.

6.	Sokół	Czerwionka	10 egz.
7.	„	Knurów	82 „
8.	„	Łagiewniki	15 „
9.	„	Nowy Bytom	10 „
10.	„	Orzegów	11 „
11.	„	Zgoda	11 „
12.	„	Zabrzeg	6 „

Które gniazda będą uwidocznione w przyszłym wykazie?

A. ZONTEK

ŚCIĄGANIE SKŁADEK ZA POMOCĄ ZNACZKÓW

Ściąganie składek od członków oraz opłacanie przez towarzystwa ustalonych opłat na rzecz władz organizacyjnych stanowiło i stanowić będzie bolączkę w każdej organizacji, która zawsze będzie się ropić a nigdy się nie zabliźni. Kwestja ta we wszystkich organizacjach była i jest otwartą.

Zaległości rosną z roku na rok w nieskończoność. Tak jest i u nas w towarzystwach sokolich.

Od szeregu lat, tak Dzielnica jak Okręgi i Związek, czyniły starania, by ten ropiący się wrzód na ciele organizacji wyciąć, niestety stosowanie najrozmaitszych środków zawodziło, a zaległości rosły i rosły.

By temu raz wreszcie kres położyć, chwycił się Związek ostatniego, lecz radykalnego środka. W grudniu w r. 1930, po poprzedniem przygotowaniu przeprowadzono uchwałę, mocą której ściąganie składek członkowskich odbywać się ma od stycznia 1931 roku za pomocą znaczków składkowych. — Znaczki te sprzedaje Związek bezpośrednio dzielnicom, ściągając w ten sposób z góry swą należytość z tytułu składek. Dzielnica sprzedaje znaczki okręgom i w ten sposób ściąga swą należytość i zapłaconą Związkowi należytość zgóry od okręgu. Okręg sprzedaje znaczki poszczególnym gniazdom, ściągając w ten sposób zgóry swoją należytość składkową i zapłaconą należytość w Dzielnicy. Skarbnik gniazda wręcza względnie nalepia w kwitarjusz członkowi znaczek w dowód zapłaconej składki miesięcznej.

Zdawałoby się, że ten środek uzdrowi stosunki składkowania. Jednak niestety tak nie jest. Zaległości w wykupnie znaczków przez Okręgi rosną z miesiąca na miesiąc. Skarbnicy okręgowi tłumaczą się, że skarbnicy gniazd nie wykupują znaczków, a skarbnicy gniazd, zwalają winę na członków, że nie opłacają składek. W czem wina? Kryzys gospodarczy, wołają, bezrobocie, członkowie nie mają czem płacić składek. Przyznaję, bezrobocie działa przygnębiająco i deprymująco na psychikę z jednej, na zły stan finansowy poszczególnych członków z drugiej strony. Czy ten stan jest jednak we wszystkich okręgach i gniazdach? Nie! Tam, gdzie jest sprężysty Zarząd, gdzie skarbnik spełnia należycie swe obowiązki, ściąganie składek idzie normalnym torem, a znaczki są regularnie wykupywane. — Nie chcę wymieniać okręgów, które wywiązują się z swego zadania, pominąć również muszę gniazda, które zrozumiawszy cel, przystąpiły do realizowania planu, jak również trudno mi wymieniać sposoby, jakich skarbnicy powinni używać, by ściągnąć od członków co miesiąc należną składkę, — gdyż sposobów jest dużo, a dostosowanie tych sposobów zależne jest również od warunków lokalnych. Zależnie zatem od inicjatywy skarbnika gniazda składki mogą być regularnie ściągane, dany skarbnik jednak musi chcieć tę akcję przeprowadzić. Skarbnicy okręgowi, którzy podjęli się tej trudnej funkcji, muszą również mieć inicjatywę w ręku, oni muszą pobudzać mniej ruchliwych skarbników gniazd, dawać im wskazówki, służyć radą, a z pewnością ruszymy z miejsca, przetniemy ten wrzód, który nas gnębi. Skarbnicy gniazd muszą zdać sobie jasno sprawę z swego stanowiska, oni muszą znaleźć drogę do członków, a nie wolno im czekać, aż ten członek przyjdzie do nich.

Trudno, by skarbnik po roku bezczynnego wyczekiwania żądał od członka uregulowania zaległości, bo wyłożyć jednorazowo kilka złotych na składki jest trudniej, aniżeli co miesiąca dać kilkadziesiąt groszy.

Również skarbnik okręgu winien odszukać skarbnika gniazda, jeśli widzi, że ten nie ma ochoty, ani zamiaru jego szukać. Nawiązywanie osobistego kontaktu z skarbnikami gniazd większe odniesie owoce, aniżeli piśmienne załatwianie, urgowanie i przynaglanie.

(Dokończenie nastąpi.)

KRONIKA SOKOLA

Z Przewodnictwa Dzielnicy.

Na posiedzeniach Przewodnictwa 3 i 13 lutego br. dokonano reorganizacji okręgów w ten sposób, że zniesiono okręgi I., V. i XI. Gniazda okręgu I. i V. przydzielono do okręgu IV., zaś gniazda z okręgu XI. do okręgu VIII. Wyłączono z okręgu III. gniazda Świętochłowice i Zgoda i przydzielono do okręgu XIII., zaś z okręgu X. wyłączono gniazda Pszczynę, Goczałkowice, Łąkę i Wielką Wisłę i przydzielono do okręgu VII. Temsamem zmieniono numerację okręgów, a to okręg IV. otrzymał liczbę I., okręg XII. — liczbę IV., okręg XIII. — liczbę V. Reszta okręgów posiada tą samą liczbę co dotąd. W ten sposób Dzielnica będzie podzielona tylko na 10 okręgów. — Reorganizacja wejdzie w życie po zatwierdzeniu przez Zarząd Dzielnicy.

Z Naczelnictwa Dzielnicy.

W dniu 7 lutego br. odbyło się posiedzenie Naczelnictwa Związku, na którem omówiono sprawę udziału w Złocie w Pradze, oraz uchwalono regulamina Naczelnictw Związku, Dzielnic, Okręgów i Gniazd. Regulamina te wejdą w życie po zatwierdzeniu przez Zarząd Związku.

Okręg II.

Zebranie Zarządu Okr. II. odbyło się w dniu 10 lutego br. w lokalu ZOKZ., gdzie przyjęto odbywać dalsze zebrania Przewodn. i Zarządu Okr. Z ramienia Przew. Dzielnicy obecny I. wiceprezes dh. T. Kowalczyk. Ze sprawozdań admin. techn. gniazd okr. II. za r. ub. wynika, że postęp gniazd jest zadowalający, zauważyć należy jednak zastój liczby członków. Zestawienia imienne bezrobotnych dhów przesłać do okr. do końca lutego br. Sprawozdanie z zebrania Zarządu Dzielnicy z dn. 22 listopada ub. r. referował dh prezes okr. J. Brzeskot, prosząc obecnego wiceprezesa Dzielnicy o sprostowanie niektórych danych okręgowych na następnem zebraniu Zarządu Dzielnicy w marcu br.

Sprawę ubezpiecz. dhów ćwiczących i wyboru naczelniczki okręgowej przekazano do załatwienia W. T. okr.

Przyjęto zorganizować okr. zastęp ćwiczących dhów na przyrządach z pojed .gniazd i odbywać raz w tygodniu ćwiczenia na sali w centrum. Zlot w Pradze Czeskiej należy obesłać możliwie jak najliczniej do 10 uczestników ćwiczących z każdego gniazda.

Zjazd Rady Okr. II-go odbyć w marcu br., termin ustali Przewodn. Okr., zależnie od terminu zebr. Zarządu Dzielnicy Śl. W występie gościnnym chóru „Czeskiego Sokoła" z Mor. Ostrawy w dn. 10 III. br. w Teatrze Pol. w Katowicach wziąć liczny udział.

Z Walnego Zebrania Sokoła — Król. Huta I.

W dniu 23-m stycznia br. odbyło gniazdo Król. Huta I. swe roczne Walne Zebranie, któremu przewodniczył prezes dh Spaltenstein. Po zagajeniu i odczytaniu protokółu ostatniego walnego zebrania nastąpiły sprawozdania Zarządu z działalności za rok ubiegły, które przyjęto bez dyskusji i na wniosek komisji rewizyjnej udzielono Zarządowi absolutorium. Z sprawozdań wynika, że gniazdo urządziło: 1 zebranie walne, 9 miesięcznych i 11 zebrań Zarządu, gwiazdkę i 1 „Wieczór ćwiczeń". Referatów na zebraniach wygłoszono 13; zaś dla młodzieży w porze zimowej 4, ilustrowane przeźroczami. Gniazdo brało udział w uroczystościach świąt narodow. jak i innych ważniejszych imprezach. W miesiącach lipcu i sierpniu urządzono w Orzeszu pod kierownictwem starszych druhów i druheń pod własnemi namiotami gniazda obozy letnie, gdzie turnusowo po dwa tygodnie obozowała młodzież w liczbie 102. Członków posiada gniazdo 247, w tem 38 druheń. Roczny bilans kasy zamykał się w dochodzie 6.187,90 zł, a w rozchodzie 5.320,63 zł. Nadmienić wypada, że uchwalony wniosek na ostatniem walnem zebraniu o zbieranie funduszy na budowę własnej sokolni wśród członków gniazda, dał w 8-miu miesiącach roku sprawozdawczego wynik 15.503,41 zł w gotówce. Stan ćwiczących jest następujący: druhów 26, druheń 16, młodzieży męskiej do lat 15 — 62, do lat 18 — 17, młodzieży żeńskiej do lat 14 — 49, do lat 17 — 23. Lekcje ćwiczeń odbywają się dwa razy tygodniowo i to dla druheń i młodzieży żeńskiej w ćwiczni miejskiego Gimnazjum żeńskiego, których odbyło się razem 172, dla druhów i młodzieży męskiej odbywają się lekcje w miejskiej Szkole Handlowej, których odbyło się 189. Wycieczek urządzono dwie.

Potem przystąpiono do wyboru w miejsce ustępujących w myśl statutu ⅓ członków Wydziału, jak również komisji rewizyjnej, sądu honorowego, delegatów do Dzielnicy i Okręgu, oraz chorążego, których przez aklamację wybrano ponownie. Skład Zarządu i Wydziału jest następujący: Spaltenstein Wincenty, prezes; Grześ Franciszek, I. wiceprezes; Rudnicki Teodor, II. wiceprezes; Wieczorek Walenty, skarbnik; Belok Józef, sekretarz; Kiszka Kleofas, naczelnik; Nawrotowa Marja, przewodnicząca Wydziału Sokolic: Tomanek Eman., Ćwiżewicz, Tuszyński, Michla, Skubała Rafał, Lis, Ziaja, Gryszka i Karwat — członkowie Wydziału.

Następnie z okazji rocznicy „Powstania styczniowego" dh prof. Rudnicki wygłosił bardzo treściwy referat i po wyczerpaniu dalszego porządku obrad prezes dh Spaltenstein nawołując zebranych do intenzywnej pracy w roku bieżącym jak również do dalszych ofiar na budowę sokolni, aby cel, który sobie gniazdo powzięło, w jak najbliższym czasie móc zrealizować, gdyż tylko w ten sposób może praca w gnieździe należycie się rozwijać, zamknął roczne Walne Zebranie.

Mała Dąbrówka (XII). Walne Zebranie.

Walne Zebranie „Sokoła" w Małej Dąbrówce odbyło się dnia 24 stycznia br., które zagaił prezes gniazda, a przewodniczył delegat Okręgu XII., dh, Sosiński.

Ogólne sprawozdanie z działalności gniazda za rok 1931 złożył dh prezes Bentkowski. Szczegółowe sprawozdanie składali dh Langfort — sekretarz, Moroń — skarbnik, Kurek i Świerczyński — naczelnik i sekr. grona techn.

Z sprawozdań wynika, że gniazdo liczy 68 członków, to jest wzrost 36 członków, czyli 110%-wy wobec roku poprzedniego. Ćwiczących starszych męskich — 28, żeńskich — 11, młodzieży 30.

Oprócz Walnego Zebrania zaprotokułowano 10 zebrań plenarnych, 12 posiedzeń Zarządu i jedno posiedzenie Sądu honorowego. Zebrania plenarne i posiedzenia Zarządu odbywały się regularnie. Udział członków na zebranich plenarnych — przeciętnie 38, zaś na posiedzeniach Zarządu — 7. Korespondencji wpłynęło do gniazda 53, zaś pism wysłano 24.

Gniazdo brało udział w pochodzie 3-go Maja. Przeprowadzono lustrację gniazd i zawody o mistrzostwo gniazda. Urządzono wycieczki do Tych i Doliny Szwajcarskiej. Gniazdo brało udział w lustracji Okręgu XII w Wełnowcu.

Po krótkiej przerwie przystąpiono do wyboru członków Zarządu. Obecny skład Zarządu jest następujący: Bentkowski — prezes, Świerczyński Seweryn — wiceprezes, Langfort — sekretarz I., Rasek — sekretarz II., Moroń — skarbnik, Kurek — naczelnik, Płotnikówna — naczelniczka, Steiner Brunon — gospod., Płotnik — ławnik, inż. Bachleda — ławnik.

O ile praca nasza w przyszłym roku wykazać ma dalsze dodatnie wyniki, to koniecznością i obowiązkiem każdego członka jest, współpraca. Pamiętajmy, że tylko bezwzględna solidarność odnieść może zwycięstwo, że zgoda buduje a niezgoda rujnuje, że oszczędność i praca, narody wzbogaca.

Wełnowiec (XII).

Tegoroczne Walne Zebranie gniazda odbyło się w dniu 25 stycznia br. pod przewodnictwem Naczelnika gminy Wełnowiec, dh Brolla. Przebieg zebrania był bardzo poważny, gdyż i w życie sokole zdołała się wkraść znana powszechnie choroba, hamująca rozwój życia gospodarczego — kryzys. Że na skutek kryzysu gospodarczego kuleje również praca w gniazdach sokolich, nie ulega żadnej wątpliwości, gdyż każda jednostka obarczona jest ciągłemi troskami o swój byt, odsuwając równocześnie prace w społeczeństwie na dalszy plan.

Miłe rozczarowanie sprawiło jednakże uczestnikom Walnego Zebrania sprawozdanie kasowe dha skarbnika, które pomimo tak ciężkich czasów wykazywało aktywne saldo w wysokości 2.323,41 zł. Wynika z tego, że gospodarka finansowa w gnieździe prowadzoną była nader rozumnie, co na tem miejscu podnieść należy.

Również pod względem kulturalno-oświatowym zanotowano w gnieździe w ciągu ub. roku kilka pięknych sukcesów, co zaksięgować należy na dobro sekcji kulturalno-oświatowej pod kierownictwem dla inż. Stojka, który wygłosił również w ciągu roku kilka odczytów treści naukowo-narodowej.

Słabiej przedstawia się natomiast rozwój gniazda pod względem technicznym, co zapisać należy na karb bezrobocia i ogólnego zubożenia mas. Pozatem obecne społeczeństwo w większej części nie docenia wartości ćwiczeń gimnastycznych dla rozwoju cielesnego młodego pokolenia, uważając jedynie kopanie

piłki nożnej za „sport wybrany“. Nie znaczy to naturalnie, że dział gimnastyki zamiera, lecz przeciwnie, gniazdo nie szczędzi żadnych wydatków i starań, by ten tak ważny dział wychowania fizycznego utrzymać na odpowiednim poziomie. W roku sprawozdawczym wysłało gniazdo na kurs dzielnicy 1 druha oraz 1 hospitantkę. Pozatem brali druhowie udział w 8 zawodach gimnastyczno - lekkoatletycznych, osiągając mniej lub więcej zaszczytne wyniki.

Dużą bolączką dla gniazda jest brak odpowiedniej sali gimnastycznej, jednakże istnieje nadzieja, że w terminie — którego naturalnie obecnie bliżej określić nie można — znajdzie się gniazdo w posiadaniu własnej sokolni, co jest marzeniem wszystkich druhów bez wyjątku.

Nowy Zarząd gniazda, wybrany jednogłośnie przez aklamację, przedstawia się następująco: prezes — dr. Szymański Franc., I. wiceprezes — inż. Winczakiewicz Ludomir, II. wiceprezes — Rzychoń Alojzy, I. sekretarz — Cmiel Tadeusz, II. sekretarz — Październik Jerzy, I. skarbnik — Grabiwoda Paweł, II. skarbnik — Baluch Jan, I. gospodarz — Grüner Franciszek, II. gospodarz — Markiefka Fryderyk, kierownik Sekcji kult.-ośw. — inż. Stojek, zast. kier. Sekcji kult.-ośw. — Heyducki, naczeln. gniazda — Kania Maksymiljan, Sąd honorowy — Sokołowski, Broll, Kowalski. Komisja rewizyjna — Walotek, Wojcik i Mazur. Delegaci do Rady Okręgowej i Dzielnicowej — Winczakiewicz, Rzychoń i Cmiel.

Przy tej sposobności nie można pominąć milczeniem pracy druhów: Szymańskiego Franciszka —, wiceprezesa Winczakiewicza Ludomira, oraz naczelnika dha Kani, którzy nie pracują gadulstwem i frazeologją (co się dzisiaj niestety bardzo często spotyka), lecz kontynuują swoją zbożną pracę w sposób cichy ale rzetelny — bez zbędnego bicia w wielki dzwon — odznaczając się wielkiemi zaletami ducha. Młodzi sokoli gniazda wełnowieckiego winni sobie wziąć przykład z powyżej wymienionych, jak pracować winien p r a w d z i w y Sokół-Polak.

KRONIKA SPORTOWA

Po zimowej Olimpjadzie.

Jak to już w poprzednim numerze zaznaczyliśmy, zimowa Olimpjada otwartą została 2-go lutego br. w Lake Placid w St. Zj. A. P. W zawodach hokejowych wzięły udział 4 drużyny, a to z Kanady, Stanów Zjedn. A. P., Niemiec i Polski. — Zakończenie hokeju nastąpiło 14 lutego br. po zaciętej walce Kanady z Stanami Zjedn. A. P. Punktacja na 6 gier: Kanada 32:4 bramki, 11:1 pkt., U. S. A. 27:5 br. 9:3 pkt„ Niemcy 7:26 br. 8:4 pkt., Polska 3:34 br. 0:12 pkt. Niemcy zdobywając trzecie miejsce zdobyli temsamem mistrzostwo Europy.

W narciarskich zawodach Polska ekipa również nie miała wielkich szans powodzenia, w biegach wiodnieje prawie na szarym końcu, w skokach Czech Bronisław usadowił się na 12 miejsce, a w kombinacji na 7-me.

Czołowe miejsca olimpijskie obsadzone są następująco:

Ameryka 86 pkt., Norwegja 77, Kanada 44 i Szwecja 28.

O ile w hokeju zastąpione były tylko 4 państwa, w narciarstwie, bobsleju i łyżwach było zastąpionych 12 państw, a to: Ameryka, Kanada, Japonja, Austrja, Czechosłowacja, Finlandja, Francja, Niemcy, Norwegja, Szwajcarja, Szwecja, Węgry.

Nakładem Przewodnictwa Dzielnicy Śl. Związku Sokołów. — Czcionkami „Księgarni i Drukarni Katolickiej“, Sp. Akc. w Katowicach. Odpowiedzialny Redaktor Karol Koźlik, Katowice, ul. Drzymały nr. 3.